

Izhaja vsak
mesec na
2 polah in
velja za celo
leto 4 gl.

SLOVENSKI PRAVNIK.

Uredništvo
in opravništvo
nahajata se v
frančiskan-
skih ulicah,
št. 16.

**Dvomljiva pogodba ima se tako tolmačiti, da bode
moč imela.**

Fran, Anton in Lovro Gortan naperili so dne 9. maja 1879 pod št. 2094 proti Lovru Jakinu Stepanoviću to-le tožbo:

Dne 18. avgusta 1878 umrl je v Vodnjanu Anton Jakin Lovrović z oporoko pismeno od 23. aprila 1877, št. 4078, pod A., v katerej je imenoval tožitelje svojimi nasledniki (dediči).

Pri zapuščinskej obravnavi po imenovanem pokojniku predložil je toženec pogodbo od 19. januarja 1869 pod B., skleneno med njim in ranjim Antonom Jakinom Lovrovićem, trdeč, da mu je le ta za živa vse svoje premoženje izročil in zahteval je, da se zapuščinska obravnava po istem pokojniku konča zastran pomanjkanja premoženja, ter da se tožitelj s svojimi zahtevami zavrno na prepirno pravno pot. C. kr. kotarski sod vodnjanski uslišal je to prošnjo z odlokom od 28. januarja 1879, št. 376, pod C.

Nastopajoč to prepirno pravno pot morajo tožitelji pred vsem omeniti, da je pogodba pod B. ničeva, ker nima niti jedne od treh potrebnosti, predpisanih v §. 1284 obč. drž. zak. za veljavnost take pogodbe. Tega ni treba dokazovati, ker se ničevost na prvi pogled uvidi. V istej pogodbi ni bila namreč odločena cena nepremaklinam, tožencu izročeni, kajti v njej je samo površno izraženo, da izroča Anton Jakin svojemu sinovcu Lovru Jakinu svoja zemljišča, katera skupno poseduje s svojim bratom Dinkom Jakinom. Tudi niso bili v istej pogodbi odločeni letni dohodki, kajti tudi v tem oziru je samo na sploh rečeno, da se darovanec obvezuje dajati darovatelju potrebno hrano, obleko in stanovanje. Koncem ni v istej pogodbi povedano, do čigave smrti ima darovanec izpolnovati uprašavne dolžnosti.

Po tem takem prosijo tožitelji, da se po ustnem rednem obravnavanju v tej pravnej zadevi razsodi:

„Pogodba o dosmrtnih dohodkih od 19. januarja 1869 pod B. upisana v notifične knjige dne 25. avgusta 1878, v XXII. bukvah pod št. 4036 je ničeva in brez pravne veljave.“

Z razsodbo od 24. junija 1880, št. 1308, odbil je e. kr. kotarski sod vodnjanski navedeni tožbe zahtevke iz teh le

razlogov:

Če prav ni pogodba od 19. januarja 1869 pod B. povita v najsrečnejše oblike, ne more se vender le trditi, da je ničeva in brez pravne podlage, kajti in conventionibus contrahentium voluntatem potius quam verba spectari placuit.

Vzemši v ozir, da je Anton Jakin Lovrovič bil uže sedemdesetletni sivec, ko je sklenil z denašnjim tožencem pogodbo o dosmrtnih dohodkih pod B., da ni imel ne žene ne dece, ter da je moral imeti skrb za to, da si prisvoji človeka, kateri bi ga v njegovih zadnjih letih preživil (prehranil);

uvaževaje, da je z navedeno pogodbo pod B. Anton Jakin Lovrovič vse svoje nepremakljivo premoženje, katero je imel v sovlasti s svojim bratom Dinkom Jakinom izročil svojemu sinovcu, (od brata sinu), denašnjemu tožencu proti dolžnosti, da mu bode tá dajal potrebno življenje (vzdrževanje);

uvaževaje, da ne spada k bistvu pogodbe o dosmrtnih dohodkih, da stranke ustanove ceno rečem, ki se prodado vitalicijantu ter da zadostuje, da so reči cenljive v denarji, to je, da imajo sploh vrednost takó, da pogodba ne izstopi iz okvira oneroznih pogodb;

uvaževaje, da pogodba pod B. zadostuje tedaj tudi predpisom §. 1284 obč. drž. zak., da tožitelji niso trdili, da je pogodba pod B. sklenena bila samo na videz, ter da, ako bi tudi bila pogodba pod B. dvomljiva, morala bi se razlagati tako, da ne pride sama s seboj v nasprotje in da bode moč imela (§. 914 obč. drž. zak. quoties idem sermo duas sententias exprimit, ea potissimum accipiatur, quae rei gerendae aptior est);

uvaževaje, da oba pogodnika živela sta v pokrajini, kjer so močno navadne darovne pogodbe in pogodbe o dosmrtnih dohodkih, ter da se zaradi tega pri razlaganju tacih pogodb mora ozir jemati na navade pokrajine, v katerej je bila sklenena pogodba (in

obscuris inspici solet, quod verosimilius est, aut quod plerumque fieri solet);

uvaževaje, da se po vsem tem mora imeti za izvestno, da je s pogodbo pod B. izročil Anton Jakin Lovrovič svoje nepremakljine, v istej pogodbi navedene, denašnjemu tožencu zató, da mu bode ta dajal do smrti njegove potrebna sredstva za vzdrževanje, — bilo je treba tožbe zahtevk odbiti ter obsoditi tožitelja po §. 24. zakona od 16. maja 1874, št. 69 drž. zak. v povrnitev pravnih stroškov.

Proti tej rzsodbi apeliral je tožitelj. C. kr. višje deželno sodišče tržaško potrdilo je vender z določbo od 29. oktobra 1880, št. 3006 rzsodbo prvega sodca iz teh le

dovodov:

Z ozirom na temeljita in stvari primerna uvaževanja prvega sodca;

uvaževaje, da tožitelji sami priznavajo, da se je toženec od dne, ko je bila sklenena pogodba zastran dosmrtnih dohodkov pod B., nahajal v posesti vitalicijatovih nerazdeljenih zemljišč, da je toženec od onih dob vitalicijata vzdrževal ter da niso med njima zastran tega nastali nikakeršni prepiri;

uvaževaje, da vrhu tega poseduje toženec listino pod B., po katerej je jasno dokazano, da je bilo tožencu premoženje izročeno s pogodbo pod B., ter da je toženec isto premoženje prevzel z dolžnostjo, hraniti premoženje izročitelja do smrti njegove in da zaradi tega ne morejo tretje osebe, kakor so testamentarni nasledniki, pobijati vprašavne pogodbe, — potrdila je nadsodnija rzsodbo prvega sodca.

T.

Motenje v mirnej posesti.

I.

Gregor Južna po dr. Ahačiči je pri c. kr. okrajnej sodnji v Litiji proti Ferdinandu Šušniku, uradniku pri rudarskem društvu v Zagorji, vložil tožbo de pr. 1. maja 1874, št. 2881, tega obsega: